

Vedlegg 5: Helse

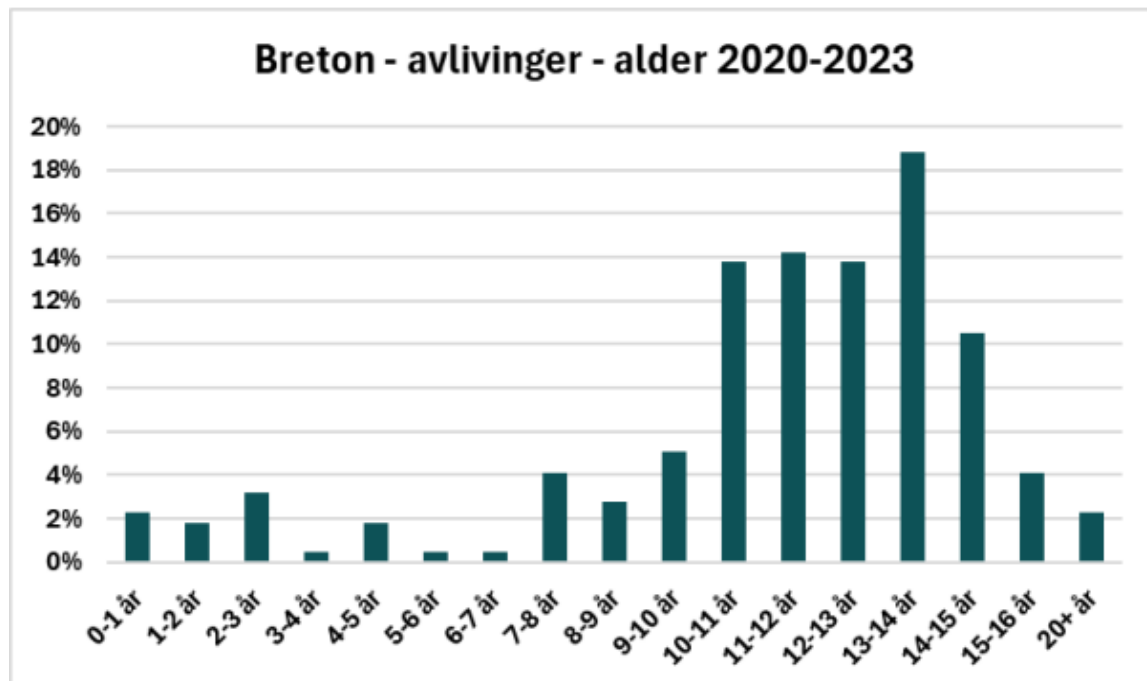
1. Data fra Pyramidion

Pyramidion er et diagnoseregister og en diagnosedatabase som heter diagnoser fra for smådyrklionikker. Det er eid av DyreID og utviklet i samarbeid med bl.a. Den norske veterinærforening. Den ble lansert i 2019 og er nå en nasjonal plattform for å samle helsedata fra klinikker. Formålet er å overvåke helsetilstanden til kjæledyr og støtte forskning.

Pyramidion kan levere rapporter med diagnosedata filtrert etter tidsperiode, art, rase, alder, kjønn, geografi og diagnose/er. De kan bl.a. rapportere topp 15 sykdomsdiagnoser per rase for en spesifikk tidsperiode og, etter hvert, trender for diagnoser over en tidsperiode.

Våren 2024 bestilte NBK en diagnose rapport fra Pyramidion basert på diagnosedata for perioden 2020-2023. De mest sentrale funnene fra rapporten vises her:

Alder ved avlivning

Figur 1: Alder ved avliving, hunder avliva 2020-2023, tall fra Pyramidion

De fleste breton avlives når de er 10 år eller mer, med en topp rundt 13-14 år (figur 1). Det tyder på at de fleste breton sannsynligvis har hatt mange år med god helse og er trivelige hunder man nødig kvitter seg med. Omtrent 10 % avlives før fylte 7 år. Årsak til avlivning registreres ikke.

Topp 15 diagnoser

Figur 2 viser topp 15 diagnoser hos Breton. De skiller seg ikke vesentlig fra topp 15 hos de andre stående fuglehundene, men rangeringen varierer litt mellom de ulike rasene.

Siden otitis externa (betennelse i ytre øre) sto høyt på lista, ba vi også om aldersfordeling for denne diagnosen. Den viste at de aller fleste var stilt på breton under 2 år, altså ingen livslang plage.

Figur 2: Topp 15 sykdomsdiagnoser hos breton i perioden 2020 – 2023. Tall fra Pyramidion

Ordforklaringer:

Otitis externa = betennelse i de ytre øret/ Neoplasi Jur = jursvulst/ Artrose = leddslitasje og forkalkninger? / Peridontitt = tannkjøttbetennelse/ Pyometra = livmorbetennelse/ Mykotisk = pga sopp

De vanligste diagnosene i bevegelsesapparatet

De vanligste diagnosene i bevegelsesapparatet var artrose, halthet av ukjent årsak og leddsmertediagnoser. Disse viser følgende aldersfordeling (figur 3).

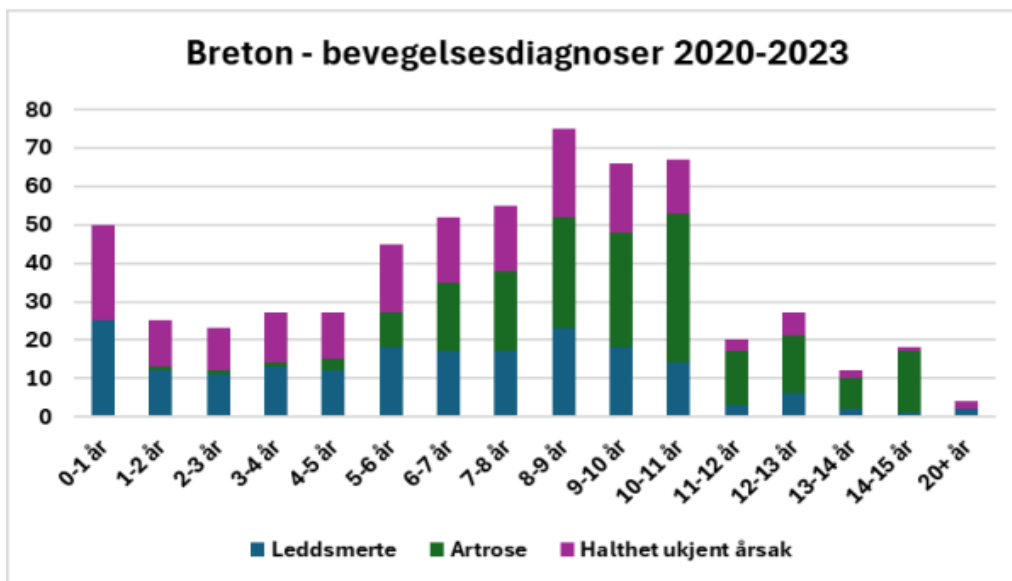

Fig 3: Aldersfordeling for diagnosene leddsmertes, artrose og halthet, ukjent årsak 2020-2023. Tall fra Pyramidion

Grafen i Figur 3 viser at diagnosene *halthet av ukjent årsak* og *leddsmertes* opptrer gjennom hele hundens liv. Diagnosen *artrose* stilles fra 4-5 års alder og med økt hyppighet med stigende alder.

Merk at samme hund/samme diagnose kan telles flere ganger. Tallene sier derfor ingen ting om forekomst / prevalens. Tallene sier heller ikke noe om alder ved symptomdebut. Det er heller ikke angitt hvilken kroppsdel diagnosen er knyttet til.

Sammenligning med andre stående fuglehunder

Basert på populasjonstall og topp 15 diagnoser for andre fuglehundraser kan vi sammenligne forekomsten av diagnosene artrose og halthet, ukjent årsak. Breton har ikke høyere forekomst av disse diagnosene til tross for at rasen har vesentlig høyere andel med HD og LTV enn de andre (tabell 1).

Rase	*ID-merket populasjon (antall)	Halthet, ukjent årsak Antall (% av id-merket populasjon)	Artrose Antall (% av id-merket populasjon)
GS	7829	604 (7,7%)	845 (10,8%)
KV	2913	236 (8,1 %)	253 (8,7 %)
IS	6575	375 (5,7 %)	489 (7,4 %)
P	3137	179 (5,7 %)	206 (6,6 %)
B	3236	194 (6,0 %)	205 (6,3 %)
ES	10935	713 (6,5 %)	679 (6,2 %)
SV	1927	111 (5,8 %)	64 (3,3 %)

Tabell 1: Sammenligning av forekomsten for diagnosene artrose og halthet, ukjent årsak hos stående fuglehunder. Rangert etter artrose. Kilde: Pyramidion, 2020-2023

*ID-merket populasjon er hunder født 2010-2013 i DyreIDs ID-database som ikke er markert som død. Dyr blir automatisk markert død ved stilt diagnose avliving (med ID-nummer i journal) hos veterinær, med i andre tilfeller må eier selv markere sitt dyr dødt, innlogget på Min side/DyreID-appen. Dette blir ikke alltid gjort, så den angitte populasjonen inneholder sannsynligvis også en del døde hunder. Vi antar imidlertid at feilkilden er nokså lik for alle rasene slik at sammenligning av raser blir reell.

2. Data fra Agria forsikring i Sverige

Agria forsikring i Sverige utarbeider jevnlig såkalte «Breed Profiles» som formidles til Svensk kennelklubb og raseklubbene i Sverige. De er basert på diagnose knyttet til veterinærkontakter som medfører forsikringsutbetaling fra Agria. Rapportene er bygget opp slik at den viser resultat for den aktuelle rasen sammenlignet med alle raser samlet. Siste rapport gjelder for perioden 2016-2021. Rapporten for breton er vedlagt i sin helhet (Vedlegg 6).

Beregningene fra Agria viser at breton i Sverige har lavere risiko for generell sykdom enn alle raser samlet. Sammenholdt med de enkelte rapportene for andre stående fuglehunder, har svensk breton klart laveste relative risiko.

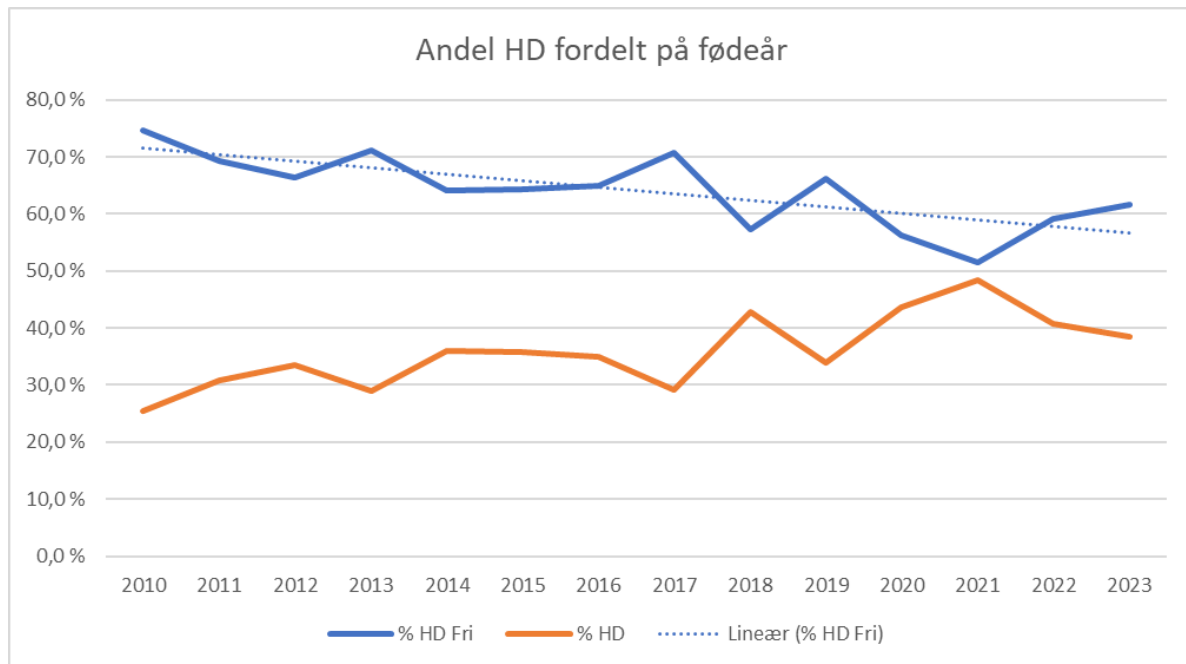
Rase	Relativ risiko* for sykdom sammenlignet med alle andre raser samlet.
B	0,84
ES	0,94
GS	0,95
KLM	0,99
SV	1,01
P	1,03
KV	1,12
IS	1,14

Tabell 2: Sammenligning av relativ risiko for sykdom hos stående fuglehunder sammenlignet med alle andre raser samlet. Kilde: Agria Breed Profiles 2016-2021.

** Relativ risiko beskriver graden av økt eller redusert risiko for sykdomshendelse for individer i rasen sammenlignet med alle raser. En relativ risiko mindre enn 1 betyr at individer i rasen har lavere risiko sammenlignet med alle raser, 1 betyr lik risiko og mer enn 1 betyr høyere risiko.*

Breton har også mindre relativ risiko for smerter i bevegelsesapparatet generelt enn andre raser samlet. Rapporten gir ingen holdepunkter for at breton i Sverige har økt relativ risiko for smerter i bakre del av rygg eller hofter. Noe overraskende viser rapporten en klart større relativ risiko for smerter i skulderpartiet (bog) enn alle andre raser samlet. Merk at tallene må tolkes med forsiktighet fordi breton er en tallmessig liten rase.

3. Data fra NKKs database: Hofteleddsdisplasi

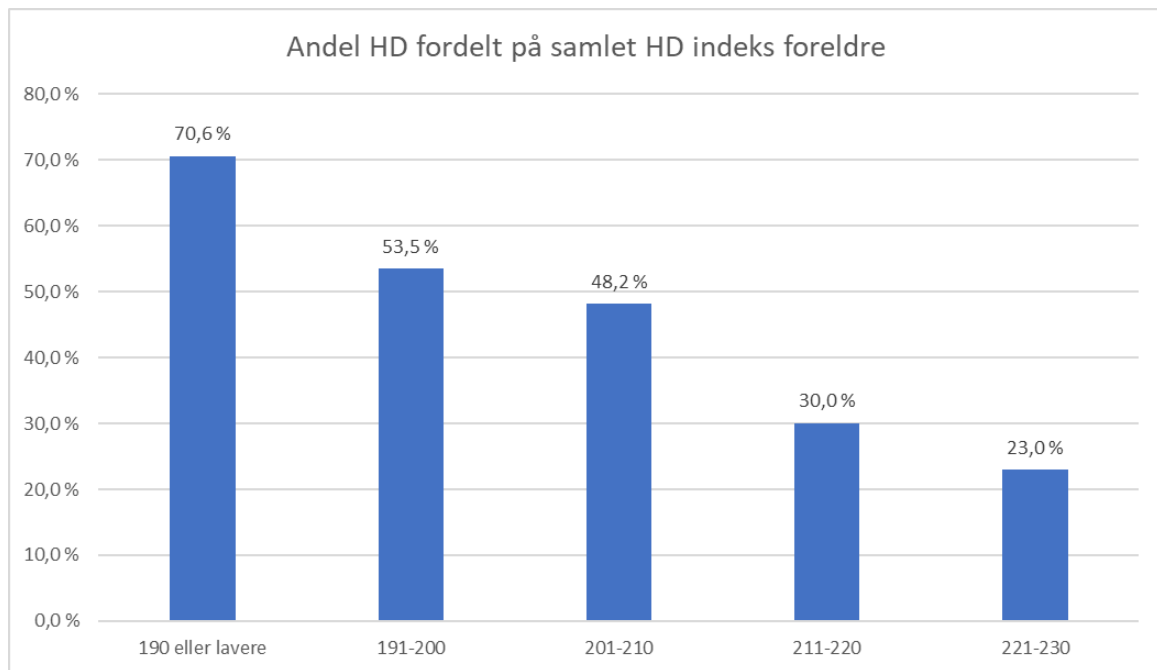
Figur 4: Andel HD-fri (A, B) per årskull

Figur 4 viser en negativ trend for andelen med A eller B hofter (HD-frie) for hunder født fra 2010 til 2021. De to siste årskullene viser en oppgang. Om dette er begynnelsen på en positiv trend eller bare en forbigående svingning er usikkert.

Andelen som blir HD-fotografert, har ligget over 60 % i samme periode, bortsett fra et fall ned mot 50 % for årskullene 2018 og 2019. Det er ingen av de andre fuglehundrasene som har like høy andel røntgenfotograferte.

Desto høyere andel som HD-fotograferes, desto mer treffsikker blir HD- indeksen. Selv om treffsikkerheten kan virke nokså tilfeldig for hvert enkelt kull, kan vi se en klar sammenheng på gruppenivå (figur 5).

Samlet HD-indeks for foreldredyrene før paring ble kartlagt for alle kull født i perioden fra januar 2019 til juni 2023. Det var til sammen 336 kull. Figur 5 viser resultatet for de 198 kullene (979 avkom) der begge foreldre hadde egne HD-indeks.

Figur 5: Forekomsten av HD hos avkom etter kulletts indeks ved paringstidspunkt. Kenneth Sveen (2024).

Der begge foreldredyrene manglet egen indeks var andelen HD hos avkommene 53,9%. Der en av foreldrene manglet egen indeks var andelen HD hos avkommene 45,0%.

Andelen avkom som blir HD-fotografert, er klart høyere for kull der samlet HD-indeks før paring er over 200, enn der den er under 200.